

Васильєв Дмитро Владиславович

bairon.senpai@gmail.com

студент бакалаврату факультету історії та філософії

Науковий керівник:

Тихомірова Ф.А., к. філос. н., доцент ФІФ

Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова

ЕКОЛОГІЧНІ ВОЛОНТЕРСТВА ТА АКТИВІЗМ ЯК СОЦІАЛЬНА ВЗАЄМОДІЯ У ПРОСТОРІ МІСТА

Сучасний екологічний рух формувався протягом XX століття під впливом урбанізаційних процесів, завдяки яким проблеми екології ставали все більш нагальними. Із початком пандемії COVID-19 виникають нові виклики і тому постає необхідність дослідження екологічного волонтерства та активізму у соціальному просторі міста. Проблеми волонтерства та активізму, впливу екологічного руху на загальний стан речей в місті тісно пов'язані з почуттям справедливості та усвідомлення «права на місто» [5].

В останні роки відбувається посилення активістського потенціалу серед населення України, зокрема у сфері екологічного волонтерства, який має не лише глобальний характер, яким відзначаються організації, як, наприклад, WWF в Україні, а і локальний, на рівні об'єднань жителів одного мікрорайону, вулиці чи двору [3, с. 208]. Екологічний рух має декілька напрямків розвитку, одним із найперспективніших з яких, на нашу думку, є боротьба за місто як середовище, в якому людина має потребу, але яке, разом з тим, є центром забруднення планети, зважаючи на наявність промислового сектору, завдяки якому деякі міста і виникали, та антропогенних чинників, як от забруднення вулиць відходами чи знищення зелених насаджень заради збільшення кількості забудов.

Активізм сьогодні стає формою протесту, який охоплює не лише політизовані групи, а і аполітичних осіб, яким небайдужий стан речей у своєму домі, районі, місті. У такій діяльності проти неvigластва управлінців відбувається боротьба за право на місто, що стає основою активізму [4].

Характерною рисою сучасного екологічного руху в Україні останніх років є явище пасивної підтримки. Такою називається

підтримка, яка полягає в індивідуальній діяльності людини. Уникаючи участі в організаціях чи громадських ініціативах, люди займаються сортуванням сміття там, де це було б можливо, уникають використання пластикової тари чи поліетилену, віддаючи перевагу речам багаторазового користування. Подібна діяльність стає все активнішою, помітні тенденції до зростання, особливо серед молодих людей, які виражають особливу зацікавленість у захисті планети та реалізації власних прав.

Вагомою рисою сучасного екологічного активізму стає переосмислення цінностей завдяки пандемії коронавірусу. Подібна тенденція може бути помітною не лише на індивідуальному рівні, а і серед організацій та навіть самих державних управлінців. Нинішній час – це період не лише викликів, але й можливостей. Зменшується рівень забруднення довкілля за останній рік, завдяки призупиненню роботи заводів та зменшенню викидів в атмосферу шкідливих речовин через самоізоляцію людей, зокрема автомобілістів [1]. Зважаючи на причини пандемії та перспективи майбутнього, для представників екологічного руху формується один з найважливіших напрямків роботи: просвітницька діяльність. Цікавою особливістю екологічного волонтерства сьогодні є збільшення числа домашніх тварин взятих із притулків. Це не лише захист тварин, а і захист людей, яким складно переносити дискомфорт самоізоляції.

Саме на плечах активістів та волонтерів лежить завдання не допустити відкату до передкарантинних положень, в рамках яких забруднення навколишнього середовища чи відлов диких тварин перестануть сприйматись як серйозна небезпека. Яскравим прикладом міського волонтерства в умовах карантину стає діяльність благодійних фондів, які допомагають медичним закладам, забезпечуючи їх необхідними матеріалами, кисневими концентраторами, а також доставляючи продукти під двері квартир літнім людям на самоізоляції. В Одесі одним з таких фондів є «Корпорація монстрів», проте аналоги, звісно ж, існують по всій Україні [2].

Отже, зазначимо, що нині рушійними силами екологічного активізму та волонтерства в Україні є бажання змін та соціальна відповідальність студентської молоді, яка є значно вищою, ніж серед середньостатистичних представників старших поколінь. Це

пов'язано з бажанням реалізації справедливості, власних прав і свобод, зокрема права на місто та соціальний простір. Більше того, перед волонтерським рухом постає проблема збереження надбань та використання можливостей, які прийшли із кризовою ситуацією. Вирішенням ж цієї проблеми може стати перехід не лише к діям, а й посилення просвітницької діяльності серед населення міст, особливо тих, що більше за інших потерпають від забруднення.

Список використаних джерел:

1. Не паніка, а здоровий глузд. Чому карантин – можливість навчитися жити екологічно. The Village. URL: <https://www.the-village.com.ua/village/city/eco/295669-yak-koronavirus-vplivaє-na-ekologiyu> (дата звернення: 4.12.2020)
2. Одесские «монстры» URL: <http://zavarnik.biz/odesskie-monstry> (дата звернення: 28.11.2020)
3. Тіт О. Суспільні рухи як форма громадянського активізму в сучасній Україні. Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2019, Вип. 24, С. 204-211.
4. Тихомірова Ф.А. Міський екологічний активізм: у пошуках синергії. Δόξα /Докса, 2019. Вип. 2 (32), С. 111-119.
5. Marcuse Peter. From critical urban theory to the right to the city, City, 2009, 13:2-3, 185-197.

Гузій Олена Василівна

aguzyi460@gmail.com

студентка бакалаврату спеціальності «Соціальна робота»

Науковий керівник:

Потішук О.О., к. філос. н., доцент кафедри філософії

ФСП КПІ ім. Ігоря Сікорського

ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ: ЄВРОМАЙДАН І БОЙОВІ ДІЇ НА СХОДІ УКРАЇНИ

Волонтер – це особа, яка за власним бажанням допомагає іншим і має активну життєву позицію. Це громадянин та патріот своєї країни, який добровільно діє в різних сферах суспільного життя, але водночас професіонал в певному напрямку діяльності. Волонтерство – це спосіб життя [1, с.11]. Волонтером може бути будь-хто. Головне – бажання. Волонтер готовий витратити